

Київський університет імені Бориса
Інститут людини
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 01 » 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

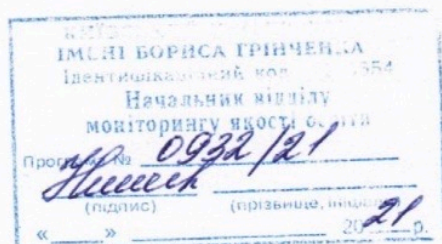
«Методи та організація соціальних досліджень»
для студентів

спеціальності _____ 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня _____ першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітніх програм _____ 231.00.01 Соціальна робота
_____ 231.00.02 Соціальна педагогіка
_____ 231.00.04 Соціальна адвокація
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації _____
(за наявності) (назва спеціалізації)

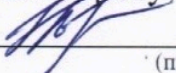
Київ – 2021

Розробник: Веретенко Тетяна Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Викладач: Веретенко Тетяна Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи _____

Протокол від 31.08.2021 року, № 13.

Завідувач кафедри (Тетяна ЛЯХ)
(підпис)

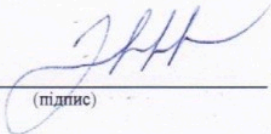
Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 231.00.01 Соціальна робота із спеціальності «Соціальна робота»)
(назва освітньої програми)

25.08. 2021 р.
Керівник освітньої програми (Наталія КЛІШЕВИЧ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 231.00.02 Соціальна педагогіка із спеціальності «Соціальна робота»)
(назва освітньої програми)

25.08 2021 р.
Керівник освітньої програми (Тетяна СПІРИНА)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 231.00.04 Соціальна адвокація із спеціальності «Соціальна робота»)
(назва освітньої програми)

_____ 2021 р.
Керівник освітньої програми (Світлана САПІГА)
(підпис)

Робочу програму перевірено

01.09. 2021 р.

Заступник директора/декана (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	професійно-орієнтована	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	2	2
Семестр	4	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	4
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	42	16
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	40	104
Форма семестрового контролю	іспит	іспит

2. Мета навчальної дисципліни полягає у підготовці студентів до організації та проведення самостійного наукового дослідження з соціальних проблем.

Завдання навчальної дисципліни:

- визначати соціальні проблеми, що потребують розв'язання;
- володіти принципами та методами наукового дослідження;
- вміти організувати процедуру дослідження актуальної соціальної проблеми;
- визначати логіку дослідження;
- працювати з першоджерелами, застосовуючи теоретичні методи дослідження;
- уміти вести спостереження;
- розробляти анкети, тести;
- організувати опитування різних груп клієнтів;
- аналізувати та узагальнювати отримані дані;
- розробляти та реалізовувати певні рекомендації щодо розв'язання актуальної соціальної проблеми;
- оформляти результати дослідження.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методи та організація соціальних досліджень» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

СК 9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК 23. Здатність до володіння та оперування методикою соціального дослідження та методами статистики; проектування соціальних досліджень, аналізу та інтерпретації їх результатів, використання у практичній діяльності.

СК 24. Здатність добирати і застосовувати різні методи соціальної експертизи та здійснювати стратегічне планування.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.02 Соціальна педагогіка за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методи та організація соціальних досліджень» забезпечує *формування таких загальних та фахових компетентностей:*

ЗК 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ЗК 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань

ЗК 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

ЗК 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

СК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

СК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.04 Соціальна адвокатура за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методи та організація соціальних досліджень» забезпечує *формування таких загальних та фахових компетентностей:*

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

3. Результати навчання за дисципліною.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методи та організація соціальних досліджень» забезпечує *оволодіння такими програмовими результатами навчання:*

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.02 Соціальна педагогіка за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методи та організація соціальних досліджень» забезпечує *оволодіння такими програмовими результатами навчання:*

ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.04 Соціальна адвокатура за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Методи та організація соціальних досліджень» забезпечує *оволодіння такими програмовими результатами навчання:*

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна робота
		Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та специфіка проведення дослідження актуальних соціальних проблем							
Тема 1. Поняття «наукове дослідження», «дослідження актуальної соціальної проблеми»	4	2	-	-	-	-	2
Тема 2. Загальні відомості про наукове дослідження	6	-	-	4	-	-	2
Самостійна робота 1. Формулювання теми дослідження соціальної проблеми	4	-	-	-	-	-	4
Тема 3. Специфіка проведення соціальних /соціально-педагогічних досліджень	2	-	-	2	-	-	-
Тема 4. Характеристика принципів дослідження актуальної соціальної проблеми	4	-	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	22	2	2	6	-	-	10
Змістовий модуль 2. Зміст та структура проведення дослідження актуальних соціальних проблем							
Тема 1. Логічна структура дослідження актуальної соціальної проблеми	4	2	-	-	-	-	2
Тема 2. Етапи проведення дослідження актуальної соціальної проблеми	4	-	2	-	-	-	2
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	4	2	-	-	-	-	2
Самостійна робота 2 Зміст дослідження актуальної соціальної проблеми	4	-	-	-	-	-	4
Тема 4. Джерельна база дослідження	4	-	-	4	-	-	-
Тема 5. Аналіз наукових праць із соціальної проблеми	2	-	-	2	-	-	-
Модульний контроль	2						
Разом	24	4	2	6	-	-	10
Змістовий модуль 3. Методи дослідження актуальних соціальних проблем							
Тема 1. Визначення базових понять дослідження актуальних соціальних проблем.	4	-	-	4	-	-	-
Тема 2. Характеристика теоретичних методів дослідження.	4	2	-	-	-	-	2
Тема 3. Емпіричні методи дослідження	4	2	-	-	-	-	2

актуальних соціальних проблем							
Тема 4. Визначення теми опитування, розробка анкет, тестів	6	–	–	4	–	–	2
Сам. робота 3. Підібрати тести, анкети, які можна застосовувати у дослідженнях.	4	–	–	–	–	–	4
Модульний контроль	2						
Разом	24	4		8			10
Змістовий модуль 4 . Аналіз результатів дослідження актуальних соціальних проблем							
Тема 1. Оцінка отриманих у ході дослідження результатів	4	2	–	–	–	–	2
Тема 2. Порівняльний аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи	4	–	2	–	–	–	2
Тема 3. Графічне представлення результатів дослідження	6	–	–	4	–	–	2
Сам. робота 4. Аналіз результатів опитування (анкетування, тестування)	4	–	–	–	–	–	4
Модульний контроль	2						
Разом	20	2	2	4			10
Семестровий контроль	30						
Усього	120	12	6	24	–	–	40

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та специфіка проведення дослідження актуальних соціальних проблем							
Тема 1. Поняття «наукове дослідження», «дослідження актуальної соціальної проблеми»	6	2	–	–	–	–	4
Тема 2. Загальні відомості про наукове дослідження	4	–	–	–	–	–	4
Самостійна робота 1. Формулювання теми дослідження соціальної проблеми	6	–	–	–	–	–	6
Тема 3. Специфіка проведення соціальних /соціально-педагогічних досліджень	6	–	–	–	–	–	6
Тема 4. Характеристика принципів дослідження актуальної соціальної проблеми	8	–	–	2	–	–	6
Разом	30	2	–	2	–	–	26
Змістовий модуль 2. Зміст та структура проведення дослідження актуальних соціальних проблем							

Тема 1. Логічна структура дослідження актуальної соціальної проблеми	4	–	–	–	–	–	4
Тема 2. Етапи проведення дослідження актуальної соціальної проблеми	6	–	2	–	–	–	4
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	4	2	–	–	–	–	2
Самостійна робота 2 Зміст дослідження актуальної соціальної проблеми	6	–	–	–	–	–	6
Тема 4. Джерельна база дослідження	6	–	–	2	–	–	4
Тема 5. Аналіз наукових праць із соціальної проблеми	4	–	–	–	–	–	4
Разом	30	2	2	2	–	–	24
Змістовий модуль 3.Методи дослідження актуальних соціальних проблем							
Тема 1 Визначення базових понять дослідження актуальних соціальних проблем.	8	–	–	2	–	–	6
Тема 2 Характеристика теоретичних методів дослідження.	8	2	–	–	–	–	6
Тема 3.Емпіричні методи дослідження актуальних соціальних проблем	6	–	–	–	–	–	6
Тема 4. Визначення теми опитування, розробка анкет, тестів	8	–	–	–	–	–	8
Сам. робота 3. Підібрати тести, анкети. які можна застосовувати у дослідженнях.	6	–	–	–	–	–	6
Разом	36	2	–	2	–	–	32
Змістовий модуль 4 . Аналіз результатів дослідження актуальних соціальних проблем							
Тема 5. Оцінка отриманих у ході дослідження результатів	6	–	–	–	–	–	6
Тема 6. Порівняльний аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи	4	–	–	–	–	–	4
Тема 6. Графічне представлення результатів дослідження	6	–	–	2	–	–	4
Сам. робота 4. Аналіз результатів опитування (анкетування, тестування)	8	–	–	–	–	–	8
Разом	24	–	–	2	–	–	22
Усього	120	6	2	8	–	–	104

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Загальна характеристика та специфіка проведення дослідження актуальних соціальних проблем

Тема 1. Поняття «наукове дослідження», «дослідження актуальної соціальної проблеми».

Характеристика наукового дослідження. Визначення соціальної проблеми. Порівняння педагогічного, психологічного, соціологічного дослідження актуальних соціальних проблем. Особливості дослідження актуальних соціальних проблем. Теоретичні основи та проблематика сучасних соціальних досліджень. Специфіка дослідження актуальних соціальних проблем.

Функції соціально-педагогічного дослідження: пізнавальна, діагностуюча, управлінська, перетворююча, прогностична, світоглядна. Риси дослідження актуальних соціальних проблем: комплексний характер, міждисциплінарний характер, суб'єкт– суб'єктна спрямованість.

Основні поняття теми: наукове дослідження, дослідження актуальних соціальних проблем, соціальні проблеми, специфіка дослідження актуальних соціальних проблем, функції дослідження, комплексність, міждисциплінарність, спрямованість дослідження актуальних соціальних проблем.

Змістовий модуль 2.

Зміст та структура проведення дослідження актуальних соціальних проблем

Тема 1. Логічна структура дослідження актуальної соціальної проблеми. Поняття про логіку дослідження. Особливості вибору проблеми і теми дослідження. Характеристика мети і завдань дослідження. Складові програми дослідження актуальних соціальних проблем: вибір проблеми; конкретизація теми дослідження, аналіз інформації з проблеми дослідження, постановка мети і завдань дослідження, вибір методів дослідження; проведення теоретичного аналізу та експериментальної роботи; аналіз та оформлення результатів дослідження.

Основні поняття теми: логіка дослідження, проблема, тема, мета та завдання дослідження, методи дослідження актуальних соціальних проблем.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Бібліотечні фонди: основний і довідковий. Бібліотечні каталоги та картотеки. Види каталогів: алфавітний, систематичний, предметний. Методика пошуку першоджерел.

Правила роботи з першоджерелами. Систематизація опрацьованих матеріалів. Оформлення результатів опрацювання першоджерел: складання виписок, анотацій, конспектів. Вимоги до оформлення різних видів першоджерел. Роль Інтернет-ресурсів у науковому дослідженні.

Основні поняття теми: бібліотечні каталоги та їх види, пошук та опрацювання першоджерел, Інтернет-ресурси, оформлення першоджерел.

Змістовий модуль 3.

Методи дослідження актуальних соціальних проблем

Тема 2. Характеристика теоретичних методів дослідження.

Роль теоретичних методів у науковому дослідженні. Види теоретичних методів дослідження та їх характеристика: індукція та дедукція, аналіз і синтез, порівняння, класифікація, абстрагування та конкретизація, моделювання.

Основні поняття теми: теоретичні методи, характеристика.

Тема 3. Емпіричні методи дослідження актуальних соціальних проблем.

Характеристика спостереження як методу наукового дослідження. Види опитування. Використання тестів у соціально-педагогічному дослідженні. Методи ранжування, соціометрії та експертної оцінки. Метод фокус-груп. Вивчення та узагальнення передового досвіду як метод дослідження.

Основні поняття теми: спостереження, тести, анкетування, ранжування, фокус-група, їх характеристика.

Змістовий модуль 4 .

Аналіз результатів дослідження актуальних соціальних проблем

Тема 1. Оцінка отриманих у ході дослідження результатів.

Кількісно-якісний аналіз документальних і матеріальних джерел, що дозволяє вивчати продукти людської діяльності.

Методи аналізу результатів діяльності називають *проективними*, їх застосовують для вивчення результатів творчих завдань

Методи аналізу продуктів діяльності. Кількісний аналіз дозволяє встановити частоту використання певних термінів, виступів окремих персоналій, висловлених ідей тощо. *Якісний аналіз* передбачає опис документів, їх класифікацію та інтерпретацію. Це найбільш складний аналіз матеріалів, характер якого залежить від зібраних творів або малюнків. *Кількісно-якісний аналіз* (контент-аналіз). Контент-аналіз (анг. content analysis; від content – зміст) – формалізований метод вивчення текстової або графічної інформації, що полягає в перекладі досліджуваної інформації в кількісні показники та її статистичній обробці

Одним з найпоширеніших продуктів людської діяльності є *текст*. Крім традиційного аналізу (розуміння, інтуїція, осмислення) в соціальному дослідженні можна використовувати формалізовані методи вивчення текстів,

зокрема *процентний контент-аналіз*. Суть методу полягає у виділенні в тексті ключових понять (чи інших смислових одиниць) з подальшим підрахунком їх частоти і процентного співвідношення в різних частинах тексту із загальним обсягом інформації.

Метод аналізу результатів діяльності учня (студента). Аналіз результатів різних видів діяльності (успішності, виконання громадських доручень, участі в конкурсах та ін.) допомагає скласти уявлення про особистість учня (студента) за реальними справами.

Основні поняття теми: кількісний аналіз, якісний аналіз, контент-аналіз.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Загальна характеристика та специфіка проведення дослідження актуальних соціальних проблем

Семінарське заняття 1. Характеристика принципів дослідження актуальної соціальної проблеми

Заняття відбувається у формі обговорення основних питань семінару.

План проведення семінару.

Питання для обговорення:

Поняття «принцип» наукового дослідження.

Сутність та зміст базових принципів соціального дослідження.

Принципи об'єктивності, сутнісного аналізу, єдності логічного та історичного, детермінованості.

Характеристика системного та структурно-діяльнісного підходів у науковому дослідженні.

Література:

Основна: 1,2, 5, 6.

Додаткова: 1, 3, 4.

Практичне заняття 1. Загальні відомості про дослідження актуальної соціальної проблеми (4 год).

Заняття відбувається у формі виконання практичних завдань.

1. На основі аналізу досліджень науковців за останні 5 років визначити проблему та сформулювати тему власного дослідження.

2. Визначити мету та завдання дослідження актуальної соціальної проблеми.

3. Презентація напрацювань.

Підбиття підсумків. Обговорення.

Література:

Основна: Основна: 1,2, 5, 6.

Додаткова: 1, 2, 3.

Практичне заняття 2 Специфіка проведення соціальних/соціально-педагогічних досліджень (2 год.)

Заняття відбувається у формі виконання практичних завдань.

1. Проаналізувати структуру наукового дослідження (магістерські роботи студентів).
2. Визначити структуру власного соціально-педагогічного дослідження.
3. Специфічні особливості дослідження.

Підбиття підсумків. Обговорення.

Література:

Основна: 1,2, 5, 6.

Додаткова: 1, 2, 3.

Змістовий модуль 2.

Зміст та структура проведення дослідження актуальних соціальних проблем

Семінарське заняття 2.Етапи проведення дослідження актуальної соціальної проблеми.

План проведення заняття.

Завдання 1. Характеристика етапів наукового дослідження.

Завдання 2.Завдання кожного етапу дослідження.

Завдання 3. Особливості діяльності дослідника на кожному етапі дослідження актуальної соціальної проблеми.

Література:

Основна: 1, 5, 4.

Додаткова: 3,4.

Практичне заняття. Тема 4. Джерельна база дослідження (4 год.).

Заняття відбувається у формі роботи з першоджерелами та бібліотечними фондами та фондами ресурсного центру.

1. Здійснити аналіз наукових досліджень: філософських, педагогічних, психологічних, соціологічних, соціально-педагогічних.
2. Створити джерельну базу досліджень.
3. Презентація напрацювань.

Підбиття підсумків. Обговорення.

Література:

Основна: 1,2, 5, 6.

Додаткова: 1, 2, 3.

Практичне заняття Тема 5. Аналіз наукових праць з соціальної проблеми, обраної для дослідження (2 год.).

Заняття відбувається у формі представлення та обговорення наукових праць з проблеми дослідження.

Література:
Основна: 1,2, 5, 6.
Додаткова: 1,3,4.

Змістовий модуль 3.

Методи дослідження актуальних соціальних проблем

Практичне заняття. Тема 1 Визначення базових понять дослідження актуальної соціальної проблеми (4 год.).

Заняття відбувається у формі роботи з першоджерелами та бібліотечними фондами та фондами ресурсного центру.

1. Здійснити аналіз наукових джерел та схарактеризувати основні поняття власного дослідження актуальної соціальної проблеми.

2. Оформити посилання на джерельну базу досліджень.

3. Презентація напрацювань.

Підбиття підсумків. Обговорення.

Література:

Основна: 1,2, 5, 6.

Додаткова: 1, 2, 3.

Практичне заняття .Тема 4. Визначення теми опитування, розробка анкет, тестів (4 год.).

Заняття відбувається у формі роботи з довідниковою літературою та Інтернет-ресурсами.

- 1.Створити анкету з метою проведення анкетування респондентів.

2. Розробити тест для здійснення наукового дослідження.

- 3.Особливості організації та проведення фокус-групи.

4. Презентація напрацювань.

Підбиття підсумків. Обговорення.

Література:

Основна: 1,2, 4.

Додаткова: 1, 2, 3.

Змістовий модуль 4 .

Аналіз результатів дослідження актуальних соціальних проблем

Семінарське заняття 3. Тема 2. Порівняльний аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи.

План проведення заняття.

Заняття відбувається у формі представлення та обговорення аналізу проведеного дослідження актуальної соціальної проблеми.

1. Визначення поняття аналіз даних.

2. Інтерпретації відповіді респондентів та їх перетворення у статистичні форми.

3. Характеристика процесу аналізу, що складається з трьох послідовних етапів.

4. Узагальнення результатів проведеного дослідження.

Література:

Основна: 1,4.

Додаткова: 1,3,5

Практичне заняття. Тема 3. Графічне представлення отриманих результатів (4 год).

Заняття відбувається у формі виконання практичних завдань.

1. Здійснити узагальнення результатів проведеного дослідження актуальної

соціальної проблеми (анкетування, тестування, фокус-група)

2. Правила побудови діаграм, графіків.

3. Презентація напрацювань.

Підбиття підсумків. Обговорення.

Література:

Основна: 1,2, 5, 6.

Додаткова: 1, 2, 3.

6. Контроль навчальних досягнень

Навчальні досягнення студента з дисципліни «Методи та організація соціальних досліджень» оцінюються за бальною системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти.

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	2	2	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	-	-	1	1
Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3	4	4	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	-	-	1	10
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30	4	40	2	20

Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		11	75	12	76	12	76	9	64
Максимальна кількість балів: 291									
Розрахунок коефіцієнта: $291 : 60 = 4,85$									
Коефіцієнт = 4,85									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу. Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору.

Самостійна робота 1. Соціальна проблема та тема дослідження актуальної соціальної проблеми. (5 бал.)

Завдання 1. На основі аналізу публікацій дослідників соціально-педагогічних проблем за останні п'ять років визначить актуальну проблему, що потребує вирішення.

Завдання 2. Сформулюйте тему власного соціально-педагогічного дослідження.

Критерії оцінки:

- Завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації з різних галузей знань, наведені прізвища науковців та їх особистий вклад у розвиток теорії, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки, посилання на праці, наявності особистісна думка студента – 5 балів.

- Завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації з різних галузей знань, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки – 4 бали.

- Завдання виконано у повному обсязі з використанням наукових джерел інформації – 3 бали.

- Завдання виконано, спираючись тільки на матеріали лекції – 2 бали.

- Завдання виконано частково – 1 бал.

Самостійна робота 2. Зміст дослідження актуальної соціальної проблеми
Завдання 1. Сформулювати мету і завдання соціально-педагогічного дослідження .
Завдання 2. Розробити програму соціально-педагогічного дослідження.

Критерії оцінки:

- Завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації, сформульована мета і завдання, розроблена власна програма дослідження, у наявності особистісна думка студента – 5 балів.

- Завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації, сформульована мета і завдання, розроблена власна програма дослідження – 4 бали.

- Завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації, сформульована мета і завдання, розроблена власна програма дослідження потребує уточнення – 3 бали.

- Завдання виконано, спираючись тільки на матеріали лекції – 2 бали.

- Завдання виконано частково – 1 бал.

Самостійна робота 3 . Підібрати тести, анкети. які можна застосовувати у дослідженнях. (Констатувальний експеримент)

Завдання 1.Підібрати тести, які можна застосовувати у соціальних/соціально-педагогічних дослідженнях.

Завдання 2. Дібрати кілька зразків анкет з соціальної/соціально-педагогічної проблематики та зробити письмовий аналіз однієї з них на предмет відповідності вимогам до розробки анкети.

Завдання 3.Провести один з різновидів опитування та проаналізувати його результати.

Критерії оцінки:

- усі три завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки, наведені приклади з життя, прораховані ризики, в наявності особистісна думка студента – 5 балів.

- усі завдання виконано у повному обсязі, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки – 4 бали.

- два завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації – 3 бали.

- усі завдання виконано, спираючись тільки на матеріали лекції – 2 бали.

- усі завдання виконано частково, або одне у повному обсязі – 1 бал.

Самостійна робота 4. Аналіз результатів проведеного анкетування, опитування.

Завдання 1. Зробити письмовий аналіз отриманих у результаті проведеного дослідження даних.

Завдання 2. Оформлення отриманих результатів у вигляді таблиці, діаграми.

Критерії оцінки:

• завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації з різних галузей знань, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки, в наявності особистісна думка студента – 5 балів.

• завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації з різних галузей знань, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки – 4 бали.

• завдання виконано у повному обсязі з використанням наукових джерел інформації – 3 бали.

• завдання виконано, спираючись тільки на матеріали лекції – 2 бали.

• завдання виконано частково – 1 бал.

6.3. Форми проведення модульного контролю.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування в електронному курсі. Студентам пропонуються тестові завдання у кількості від 10 до 25 питань різного ступеню складності.

Види тестових завдань:

- із вибором однієї правильної відповіді;
- із вибором декількох правильних варіантів;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання відкритого типу, що передбачають розгорнуту відповідь.

Виконання тестових завдань – максимум 25 балів. Виставляється автоматично програмою ALTester у електронному курсі.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.
Формою семестрового контролю є екзамен.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Характеристика наукового дослідження. Визначення наукового дослідження.

2. Порівняння педагогічного, психологічного, соціологічного та соціально-педагогічного досліджень.

3. Особливості дослідження актуальної соціальної проблеми.

4. Характеристика принципів наукового дослідження.

5. Проблематика сучасних соціальних досліджень.

6. Функції наукового дослідження.

7. Риси актуального соціального дослідження.

8. Складові програми дослідження актуальної соціальної проблеми.

9. Етапи проведення дослідження актуальної соціальної проблеми.

10. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

11. Бібліотечні фонди. Бібліотечні каталоги, види каталогів.
12. Методика пошуку першоджерел.
13. Правила роботи з першоджерелами.
14. Оформлення результатів опрацювання першоджерел.
15. Роль Інтернет-ресурсів у науковому дослідженні.
16. Вимоги до оформлення різних видів першоджерел.
17. Роль теоретичних методів у науковому дослідженні актуальної соціальної проблеми.
18. Види теоретичних методів дослідження та їх характеристика.
19. Спостереження як метод наукового дослідження.
20. Види опитування.
21. Використання тестів у дослідженні актуальної соціальної проблеми.
22. Методи ранжування, соціометрії та експертної оцінки.
23. Метод фокус-груп.
24. Вивчення та узагальнення передового досвіду як метод дослідження.
25. Оцінка та аналіз отриманих результатів дослідження актуальної соціальної проблеми.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Кількість балів за дисципліну	291 бал.									
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	Загальна характеристика та специфіка проведення дослідження актуальних соціальних проблем			Зміст та структура проведення дослідження актуальних соціальних проблем			Методи дослідження актуальних соціальних проблем		Аналіз результатів дослідження актуальних соціальних проблем	
Кількість балів за модуль	75			76			76		64	
Теми лекцій	Поняття «наукове дослідження», «дослідження актуальної соціальної проблеми» (1 бал.)			Логічна структура дослідження актуальної соціальної проблеми (1 бал.)		Інформаційне забезпечення наукових досліджень (1 бал.)	Характеристика теоретичних методів дослідження (1 бал.)	Емпіричні методи дослідження актуальних соціальних проблем (1 бал.)	Оцінка отриманих у ході дослідження результатів (1 бал.)	
Теми практичних та семінарських занять	Загальні відомості про наукове дослідження (22 бал.)	Специфіка проведення соціальних досліджень (11 бал.)	Характеристика принципів дослідження актуальної соціальної проблеми (11 бал.)	Етапи проведення дослідження актуальної соціальної проблеми (11 бал.)	Джерельна база дослідження (22 бал.)	Аналіз наукових праць із соціальної проблеми (11 бал.)	Визначення базових понять дослідження актуальних соціальних проблем (22 бал.)	Визначення теми опитування, розробка анкет, тестів (22 бал.)	Порівняльний аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи (11 бал.)	Графічне представлення результатів дослідження (22 бал.)
Самостійна робота	Формулювання теми дослідження актуальної соціальної проблеми (5 бал.)			Зміст дослідження актуальної соціальної проблеми (5 бал.)			Підібрати тести, анкети, які можна застосовувати у дослідженнях (5 бал.)		Аналіз результатів опитування (анкетування, тестування) (5 бал.)	
Види поточного контролю	Модульний контроль (25 бал.)			Модульний контроль (25 бал.)			Модульний контроль (25 бал.)		Модульний контроль (25 бал.)	

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Вайнола Р.Х., Ясточкіна І.А. Організація та проведення соціально-педагогічного дослідження : навч.-метод. посіб. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. 219 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Харк.нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с.
4. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, Правова єдність, 2014. 622 с.
5. Сисоєва С. О., Кристопчук. Т. Є Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти : навч.-метод. посіб. Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.
6. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого : підручник для науковців. Київ : Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2006. 302 с.

Додаткова

1. Заболоцький А. Р. Сімейна політика в Україні: проблеми і перспективи розвитку. *Особливості розвитку альтернативних форм державної опіки над дітьми на прикладі прийомної сім'*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 квітня 2018 р. Київ, 2018. С 188.
2. Приладишева Л. М. Теоретичний аналіз понятійно-категоріального апарату соціально-педагогічної роботи з опікунською сім'єю. *Вісник Черкаського університету*. 2017. №8. С 105-112.
3. Міненко Г. М. Волонтерський рух: становлення та розвиток / Г. М. Міненко, А. Л. Ігнатуша // *Освіта України в умовах військового конфлікту на Донбасі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Лисичанськ 27 лютого 2017 р.)*. – Лисичанськ : ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка». – Лисичанськ : ФОП Чернов О. Г. – 2017. – С. 133–137.
4. Ostrolutska L. Social work with children and youth with disability in Ukraine: myths and reality. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Social work*. 2017. Vol. 2, no. 2. P. 16—19. URL: <https://doi.org/10.17721/2616-7786.2017/2-2/4> (date of access: 22.12.2020).

